

הרב יונה מצגר

דחיית יום הזכרון ויום העצמאות

הרב יונה מצגר (נערך על ידי הרב)

מוקדש לעלוי נשמת חללי צבא הגנה לישראל

השנה חל ד' באייר, שהוא יום הזכרון לחללי מערכות ישראל, ביום א'. הטקס הראשי, הנערך כל שנה, אמור להיערך במוצש"ק. עקב המצב הביטחוני הרגיש, ההיערכות לקראת הטקס, שבו משתתפים ראשי המדינה, היה, ללא שום ספק, גורם לחילול שבת המוני. על כן, הוחלט ברבנות הראשית לבקש מהממשלה, לדחות את יום הזכרון ליום שני ה' אייר, וממילא, את יום העצמאות ליום שלישי ו' אייר. דחיה זו מעוררת כמה שאלות, שעלינו לברר לאור ההלכה.

(א) מהי סמכותה של מועצת הרה"ר לישראל לדחות את יום הזכרון ויום העצמאות.
(ב) האם ניתן לדחות את יום הזכרון לחללי צה"ל ליום ה' באייר, שנקבע ליום חג, ולהופכו ליום שכול ובכי.
(ג) מה יהיה צביונו של יום ה' באייר לאחר דחיית יום הזכרון, האם יש לומר בו הלל או לא, ואם לא, האם יש להופכו ליום אבל ככל יום זכרון - ולומר בו תחנון או לא.

א. האם יש סמכות למועצת הרה"ר לדחות את ימי הזכרון והעצמאות?

הגמרא במסכת פסחים (דף ק"ז ע"א) אומרת, "נביאים שביניהן תיקנו להם לישראל, שיהיו אומרים אותו על כל פרק ופרק ועל כל צרה וצרה שלא תבוא לישראל, ולכשנגאלו אומרים אותו על גאולתו". מכאן קיבלו חכמי ישראל את סמכותם לתקן ימים טובים על גאולת ישראל מצרתו.

יש מקום לחקור, מהו תוקף היו"ט שקבעו ליום העצמאות. האם תוקפו נובע מכח חכמי הדור, כשמועצת הרה"ר פסקה עם קום המדינה כי חלה חובת הלל ושמחה ביום זה מדי שנה בשנה, הרי שתוקפו הפך להיות ליום טוב, כדוגמת הימים הטובים האחרים שנכתבו במגילת תענית, ונזכרו כזכר לנצחונות ולכיבושים בימי בית שני.

או דילמא, קביעת היו"ט נובעת מהאירועים שאירעו בו. והוא קיבל את תוקפו וייחודו מתוקף היום עצמו, כלומר - "ומא קא גרים", ולא חכמי ישראל הם אלה שגרמו לייחודו.

הנפקא מינא בין שני צידי החקירה הוא, בנידון דידן: אם תוקפו של יום נקבע ע"י חכמי הדור, הרי ש"הם אמרו והם אמרו", וממילא כאשר מועצת הרה"ר לישראל קובעת שמפני חילולי השבת הצפויים להיגרם, היא דוחה את היום ליום שלמחרת, ממילא דחיה זו גורמת לכך שהיו"ט עובר ליום הנדחה.

אך אילו ננקוט כצד השני של החקירה, שזהו דין ביום ולא בחכמי ישראל, ממילא אין סמכות לחכמי ישראל לעקור יום טוב ממקומו, כי קביעתו נובעת מעצם התאריך שלו - ה' באייר. וממילא לא ניתן לדחות ליום ו' באייר.

לכאורה, מלשון חז"ל נראה באופן ברור, כצד הראשון שבחקירה; שכן, חז"ל במסכת שבת (דף כ"א ע"ב) מעידים בענין חנוכה, "לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים בהלל ובהודאה". משמע, שרק, ע"י קביעת הסנהדרין בשנה האחרת נקבעו ימים אלה לימים טובים, שאומרים בהם הלל והודאה.

וכן נראה ממסכת מגילה (דף ז' ע"א) לגבי פורים: "שלחה להם אסתר לחכמים, קבעוני לדורות...", ופרש"י (שם): "ליום טוב ולקריאה להיות לי לשם". הרי, שרק אחרי שהחליטו חכמי ישראל - אנשי כנסת הגדולה וקבעו את קביעתם חלו תוקפם של ימים טובים אלה.

הגר"ש גורן זצ"ל מביא ראיה נוספת לצד הראשון של החקירה האמורה, בצטטו את הר"ן (על הר"ף בתחילת מסכת מגילה), הר"ן דן, מדוע קבעו שני ימים שונים בפורים, האחד לערים המוקפות חומה והיום האחר לערי הפרדים.

הסביר הר"ן, מפני שהיהודים היושבים בערי הפרדות אשר היו בשושן - לא נחו מאויביהם ביום אחד. שהרי היהודים הפרדים נחו בי"ד, והיהודים אשר בשושן נחו בט"ו.

וכי תימא תינח לרבי יהושע בן קרחה הסובר דבמוקפין חומה מימות אחשורוש תליא מילתא, אבל לתנא דמתניתין דאמר מימות יהושע בן נון, הא לא דמיא לשושן, ומה ראו לקבוע להם יום ט"ו. י"ל דהיינו טעמא, כדי

לחלוק כבוד לארץ ישראל. כדגרסין בירושלמי (שהיתה א"י חריבה באותם הימים, ואילו תלו הדבר מימות אחשוורוש, היתה א"י שהיתה חרבה באותם ימים, נידונה כפרזים, והיה גנאי בדבר, לפיכך תלו הענין בימות יהושע בן נון, כדי שתהא נדונה ככרכים).

הר"ן בהמשך מביא את דברי הרמב"ן, כי בשנים הראשונות לאחר הנס, עמדו הפרזים ונהגו מעצמן לעשות ב"ד משתה ושמחה ויו"ט, אבל מוקפין לא עשו כלום. לפי שלא היה נס גדול כפרזים. ולאחר זמן, שהאיר הקב"ה עיניהם ומצאו סימן מהתורה, עמדו מרדכי ובית דינו וראו דבריהם של פרזים שראוי הנס הזה לעשות לו זכר לדורות, וקבעוהו על כל ישראל וקבעו למוקפין ביום של שושן... ע"כ.

רואים אנו מכאן, כהצד הראשון של חקירתנו. כי אם נדון רק לפי הנס, לא היה ראוי לקבוע את יום ט"ו למוקפין, וכשם שהם עצמם לא נהגו שום חג בשנים הראשונות, מפני שלא היו בסכנה. על כל פנים, ודאי שלא היה צריך לקבוע להם יום מיוחד, ורק משום כבודה של ארץ ישראל קבעוהו ליום ט"ו.

א"כ מה שקובע את חובת ההלל וההודאה אינו דוקא היום בו היתה התרחשות הנס, אלא ניתן לקבוע ליום אחר, כפי שהיה שיקול דעתם של אנשי כנה"ג - מדין חכמי הדור.

ממילא, הוא הדין בנידון דידן, אין הכרח לומר, שקביעתו של יום העצמאות כיום הלל והודאה מוכרח שיהיה דוקא ביום ה' באייר, יום הכרזת המדינה, כי אם מתעורר הצורך להעביר יום זה ליום אחר ניתן לעשות כן. ובפרט, שמדובר לצורך חשוב כשמירת השבת והתחשבות במשפחת השכול.

אמנם, מה"מאירי" (פסחים קי"ז) משמע, שזהו דין ביום כפי שכתב וז"ל: "כל יהודי שארעתהו צרה ונגאל הימנה, רשאי לקבוע הלל לעצמו באותו יום בכל שנה, אלא שאינו מברך עליו. וכן הדין בכל ציבור וציבור. כך היה יסוד הנביאים לאמרו על כל צרה וצרה כשנגאלים ממנה". מדבריו משמע, שרק באותו יום שחל בו הנס עצמו רשאים לקבוע יום טוב ואמירת הלל ולא לדחותו ליום אחר, שאז פקעה חובת ההודאה.

כן משמע גם מדברי החת"ס (יור"ד סימן קל"ג), שרק ביום הנס ממש חלה חובת השמחה וההלל מדאורייתא. (אלא שמן התורה די זכר כל שהוא לאותו הנס ולא דוקא הלל). אולם, מדברי רבנו תם, המובאים בדברי תלמידיו רבינו יונה (ברכות פ"ה), לא משמע כן, שכתב שם, כי עיקר ההלל נתקן על כל צרה וצרה שלא תבוא על הציבור בשעה שהיה לכלל ישראל, והיה הקב"ה עושה עמהם נס, היו עושים יו"ט והיו אומרים הלל. הנה כי כן, ר"ת אינו מזכיר כי חובה זו כרוכה בקביעה לדורות ע"י נס לשעתו, אלא כתב "היו עושים יום טוב", משמע לפי דבריו, שכל יום שעליו החליטו חכמי הדור לקבוע לזכר אותו הנס, דינו כאותו יום ממש.

וכן נראה שאפשר לקבוע יום אחר לנס ולזכרון, מקביעת יום צום גדליה בן אחיקם, שנהרג בראש השנה כמבואר ברד"ק (ירמיהו מ"א, א') וב"אבן עזרא" (זכריה ח', י"ט). וכ"כ הבית יוסף (או"ח סוס"י תקמ"ט) בשם רבינו ירוחם. ואעפ"כ איתא במסכת ראש השנה (דף י"ט ע"א), יום שנהרג בו גדליה בן אחיקם בזמן הבית השני נהפך ליום טוב ככתוב בזכריה "וצום

השביעי... יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה". הרי שיום זה לא נקבע ביום המדויק שארע בו הגורם ליו"ט. שמע מינה, שאין יום המאורע בהכרח קובע את היום טוב לדורות. (אמנם ב"סדר עולם" פכ"ו משמע שבג' בתשרי עצמו נהרג גדליה, וכן הוא להדיא בגמ' במס' ר"ה (דף י"ח ע"ב), ועיי"ש במהרש"א. וממילא לפי דעה זו אין כל ראייה משם לנידוד וע"ע בשו"ע (או"ח סי' תקמ"ט בט"ז, נפק"מ לדינא, אם צום גדליה דינו כ"נדחה", ועיין מה שציין בשע"ת סק"א).

מן הראיות המצוטטות לעיל משמע לכאורה, שתוקפו של יום נובע מקביעת חכמי ישראל, ומכיון שמועצת הרה"ר החליטה לדחותו עקב חשש לחילולי שבת ברורים, יש לכך תוקף הלכתי שבכוחם לדחותו! מלבד כל מה שנתבאר, נראה דכל הנידון הוא על נס שאירע ביום מסוים, אך לפי מה שכתבנו לקמן (עמ' 6) דנס מלחמת השיחרור לא אירע ביום מסוים, רק שהוחלט לקבוע ליום ה' באייר - יום הכרזת המדינה, כו"ע יודו, דאין כל חשש לדחותו.

ב. החשיבות שבמניעת חילול שבת

יש להדגיש את החשיבות הגדולה שבמניעת חילול שבת, אף אם הדבר כרוך בהעתקת מצוה ליום אחר, שכן מצינו בגמ' מסכת מגילה (דף ד' ע"ב), דכשחל פורים בשבת מקדימים את קריאת המגילה ליום שישי, גזירה שמא מי שאינו בקי בקריאתה יטלנה בידו, וילך אצל בקי ללמוד, ויעבירנה ארבע אמות ברה"ר.

וגדולה מזו, מצינו שם בגמרא, דאף מצוות דאורייתא כשופר ולולב מבטלים לגמרי כשחל יו"ט בשבת משום חשש זה. ואף דהחשש הוא כל כך רחוק, שיהיה מי שאינו בקי שירצה ללמוד בעיצומו של ר"ה לתקוע, ולא יהיה בבית הבקי בשופר, ויהיה זה במקום שקיים רה"ר דאורייתא, ראו חז"ל צורך לבטל תקיעת שופר,

שהוא עיקרו של ר"ה, לכל הדורות כשיחול ר"ה בשבת, משום חשש רחוק זה של חילול שבת בשוגג. ק"ו שדבר חשוב מאוד הוא, לדאוג לדחיית טקסי יום הזכרון, וממילא את חגיגות יום העצמאות, כדי למנוע חילולי שבת המוניים באופן ודאי ובמזיד.

אכן, כבר נהגו כן מימי ראשיתה של המדינה להקדים או לאחר את יום העצמאות, כאשר יום ה' באייר חל בשבת או בערב שבת, על פי בקשת הרבנות הראשית.

ג. מהו אופיו וגדרו של יום העצמאות שנדחה

ומעתה, יש מקום לדון, על אופיו של יום הזכרון השנה, שבכל שנה הוא התאריך שבו חל יום העצמאות.

א. האם יש לומר תחנן ביום זה?

ב. האם יש לקיים את התפילות המיוחדות ולקרוא את ההלל ביום זה, או שמא יש לדחותם למחרת, ליום הנדחה, בו יערכו כל החגיגות והטקסים הממלכתיים? יסוד השאלה הוא, האם כאשר דוחים את יום העצמאות ליום אחר, עוקרים את היום על כל דיניו ליום אחר, ולא נשארים כלל דינים ביום המקורי, או שמא העקירה אינה עקירה גמורה, אלא עקירה לדינים מסויימים, ומהות היום נותר על מקומו.

ד. ראייה מט' באב שנדחה

הפוסקים דנו, האם קטן שנתגדל ביום א' בשנה שבה ט' באב חל בשבת ונדחה ליום א', חייב לצום. יסוד השאלה הוא, האם ט' באב שנדחה ליום א' הוא מדין תשלומים לשבת, וממילא כיון שבשבת הקטן היה פטור מלצום, אין עליו חובה להשלים את הצום, או שמא כאשר קבעו חז"ל, שיש לצום בט' באב מונח היה באותה תקנה, שבשנה בה יחול ט' באב בשבת יצומו ביום א', ולא בתורת תשלומין לשבת, וממילא לפי צד זה הקטן יהיה חייב לצום משום שביום א', שאז חל חיוב הצום, הוא כבר גדול.

ה"אבני נזר" (חאו"ח סי' תכ"ו) תלה שאלה זו במחלוקת הראשונים, שהביא הטור (או"ח סי' תקנ"ד), האם בט' באב שחל בשבת ונדחה ליום א' נוהגים בשבת אבילות בדברים שבצינעא, והביא את לשון הרשב"א בתשובותיו (ח"א סי' תק"כ), שלא הובא בטור, וז"ל: "נראה לי, שאין נוהג בו שום אבילות וכו', וכ"ש דלגמרי עקרה מתשיעי ואוקמוה [אעשירי], ומעיקרא היה ראוי לקובעו בעשירי, כדאיתא התם בתענית (דף כ"ט ע"א) ע"כ."

וכתב האבני נזר, דמהרשב"א נשמע, שאין עשירי מצד תשלומין, דהא לגמרי עקרוהו מתשיעי. וסיים האבני נזר, אך לדעת הפוסקים, שאנחנו בני אשכנז נגזרים אחריהם, שסוברים, דינהג דברים שבצינעא, שפיר הטעם בעשירי מצד תשלומין.

בשו"ת דברי מליכאל (ח"ה סי' ק"ל) העלה, דהקטן חייב להתענות, והוא ג"כ תלה הדבר בחקירה הנ"ל, האם יום א' הוא בתורת תשלומין או לא, וכתב בפשיטות, דהעיקר שהקטן חייב להתענות, כי כן היתה התקנה מתחילה, שאם יחול ט' באב בשבת יתענו למחר.

וכן הסיק כדבריו, אחרי אריכות דברים, בשו"ת "ציץ אליעזר" (ח"ט סי' כ"ז). גם בשו"ת שבט הלוי (ח"ד סי' ע"ב אות ד') פסק כ"דברי מליכאל", דעיקר התקנה היתה לצום ביום א' כשחל ט' באב בשבת, ודחה את ראיית ה"אבני נזר" מאיסור דברים שבצינעא בשבת, דהאיסור אינו מטעם דנוהגין בשבת עיקר הדין דט' באב אלא כיון דבעלמא הוא יום צום לחורבן, ראוי לנהוג בו פרישות. וע"ע בשו"ת שבט הלוי (ח"ו סי' ע"א).

ואם כנים הדברים, דגדר הדבר הוא, דכשנדחה היום הקבוע, דיני היום חלים על היום שאליו דוחים אותו, ורק נוהגים דברים מסויימים בתאריך המקורי מטעם דברוב השנים הוא היום הקבוע, ומסתמא, מתקני התקנה הם אלה הקובעים אלו דינים ינהגו ביום המקורי בשנים שבהם הוא נדחה. כמו"כ ניתן לומר, דזה יהיה הגדר גם ביום העצמאות שנדחה, דכל התפילות המיוחדות, קריאת ההלל, הטקסים והחגיגות מתקיימים ביום שאליו נדחה יום העצמאות, וביום ה' באייר, כיון דהוא היום הקבוע ליום העצמאות, אין לומר תחנן.

יתירה מזאת, הרי נס מלחמת השחרור לא התבטא רק ביום ה' באייר - יום הכרזת המדינה, שכן אף אחרי יום זה נמשכו המלחמות. אלא שהוחלט לקבוע את יום העצמאות ליום הכרזת המדינה כמסמל את כל תקופת המלחמה. אבל כל שאין אפשרות לקיימו בזמנו, אפשר להעתיקו ליום אחר. וכל התפילות, קריאת ההלל והדינים המיוחדים ליום זה חלים ביום שאליו נדחה.

טעם לשבח נוסף יש, שלא לחלק בין הטקסים הממלכתיים לבין התפילות וההודאות. והוא משום שכל עיקר התקנה של העתקת יום העצמאות ליום אחר עלולה להתערער, אחרי שהציבור החילוני יראה, שהציבור הדתי ממשיך לחגוג את היום בזמנו המקורי, ורק הציבור החילוני נאלץ, בלחץ הרבנות, להעתיק את חגיגותיו מהיום המקורי, עלול הדבר לערער את כל רעיון הדחיה מפאת חילולי השבת.

ה. דחיית הראיה מפורים שנדחה.

יש מי שרצה להביא ראיה מדין פורים שחל בשבת. דנפסק בשו"ע (או"ח סי' תרפ"ח סע' ו') ע"פ הירושלמי, שקריאת המגילה ומתנות לאביונים ביום שישי, אמירת על הניסים וקריאת פרשת "ויבא עמלק" בשבת, סעודת פורים ומשלוח מנות ביום ראשון, והוא המכונה "פורים המשולש".

נמצא, איפוא, שאם חל פורים בשבת, למרות שמקדימים את קריאת המגילה מחמת הגזירה שמא יעבירו ד' אמות ברה"ר, כמבואר בגמ' מגילה (דף ד ע"ב), הרי עיקר החג להזכרת הנס זמנו נותר בשבת. וכמאמר הגמ' מגילה (דף ד' ע"א), "פורים שחל בשבת שואלין ודורשין בענייניו של יום". א"כ משמע מדין "פורים המשולש", שקוראים בתורה בשבת ואומרים "על הניסים" בשבת, ורק את קריאת המגילה מקדימים ל"ד. מוכח, איפוא, שבפעם עיקרו של פורים נשאר בשבת, ורק קריאת המגילה הוקדמה לע"ש - שאינו זמנו העיקרי, ורק אם היו קובעים את כל הלכות פורים לערב שבת היה ערב שבת נחשב לזמן העיקרי של פורים.

אך אולי נאמר, אדרבא, מזה גופא שלא נעקרו כל הלכות פורים לערב שבת, ניתן ללמוד שכשחל פורים בשבת אין לעקור את כל הלכותיו ליום אחר, משום שלשבת נשאר דין של זמנו העיקרי של פורים, והוא הדין לגבי יום העצמאות שלא תיעקרנה כל הלכותיו ממקומן, ויאמרו הלל ביום ה' באייר, אע"פ שנדחה ליום ו' בו.

עפ"ז ניתן אולי להקיש גם לגבי דין יום הזכרון ויום העצמאות. כי עיקר החשש מחילול שבת הוא בגלל הטקסים הממלכתיים שיש חשש שיחללו בהם את השבת, אך לגבי אמירת הלל והודאה, שאין בהם חשש חילול שבת - יש להותירם, לכאורה, בזמנם. ולפיכך נכלל אולי להקיש לנידו"ד, שגם אנו נותיר ליום ה' באייר את צביונו לענין אמירת הלל והודאה, ואילו שאר ענייני החג אכן יידחו. אם כן נאמר, לכאורה, שכן יש לנהוג ביום העצמאות שחל בשבת, שכל ענייני היום, שאינם כרוכים בחילול שבת, כקריאת ההלל והתפילות המיוחדות יתקיימו בשבת.

אך ניתן לדחות זאת, מכיון שבפורים החל בשבת החשש היה רק לגבי טלטול המגילה "שמא יטלטלנה ד' אמות ברה"ר", לפיכך הקדימו רק את "קריאת המגילה", אך הקריאה בתורה ו"על הניסים", שבהם אין לגזור שום גזירה, אכן הם נותרו במקומם בשבת, ואילו היה קיים חשש שגם באמצעותם יגרם חילול שבת, היו עוקרים גם אותם, וכל הלכות הפורים היו מוקדמים משבת לערב שבת.

ועוד, נראה, שיש לחלק בין פורים לבין יום העצמאות. כי בזמן שאנשי כנה"ג קבעו את פורים לדורות, טרם חששו עדיין לגזירה דרבה של שמא יעבירו ד' אמות ברה"ר. ולכן בזמן שחז"ל גזרו לחוש ל"שמא יעבירו" לא היו יכולים לעקור את פורים לגמרי מזמנו הקבוע, שנקבע לדורות ע"י אנשי כנה"ג, ולכן הקדימו רק את קריאת המגילה. לעומת זאת, יום העצמאות מיד כשנקבע היה קיים חשש של חילול שבת באם יחול בשבת, הרי שבזמן קביעת היום, כאילו נקבע, שאם יחול בשבת ידחה או יוקדם ליום אחר לגמרי.

ועוד, הרי קשה ליצור מצב שכזה, שיגרם לפילוג בעם ביחס לצביון היום. שכן כל העם יתאבל ביום זה על חללי מערכות ישראל, ואילו לציבור הדתי יהיה זה יום של הלל ושמחה. ויתרה מזו, קראתי בשם הרצ"י קוק זצ"ל, שהדגיש, כי שנה שחל יום העצמאות בשבת או ביום שישי והוקדם ליום חמישי, בזה גופא יש קידוש השם גדול, כי בכך יש הוכחה שמדינה יהודית נמנעת מחילול שבת, ויש בכך קידוש השם כלפי הכלל.

המסקנות למעשה

לאור כל מה שנתבאר, השנה, שנת תשס"ד, אם יום העצמאות ייקבע ליום ב' ה' אייר יגרם הדבר לחילול שבת המוני מפאת הטקס הראשי של יום הזכרון, שיחול במוצ"ש.

על כן החלטנו במועצת הרבנות הראשית לישראל, לדחות את יום הזכרון ליום ב' ה' באייר, ואת יום העצמאות ליום ג' ו' אייר. כל טקסי יום הזכרון הנהוגים מדי שנה יתקיימו בליל יום ב' וביום ב'. כל הטקסים, החגיגות, קריאת ההלל והתפילות המיוחדות ליום העצמאות יתקיימו ביום ג' ו' אייר, כפי שנתבאר לעיל. ובפרט השנה, אין זה מן הנכון, לקרוא הלל ולהתפלל תפילה חגיגית בשעה שכל עם ישראל מתייחד, יחד עם המשפחות השכולות, עם זכר בניו שנפלו במערכות ישראל.

מיהו זאת נראה, דביום הזכרון השתא, שיתקיים ביום ה' אייר, אין לומר תחנון מפאת שזהו התאריך שבו חל יום העצמאות כל שנה [כפי שנתבאר לעיל כעין זה לענין ט' באב שנדחה ליום א', דגם בשבת נוהגים קצת מדיני היום]. ואף אם יש מקום לבעל דין לחלוק, כבר כתב ה"כפ החיים" (סי' קל"א אות צ"ה) בשם פוסקים רבים, כשיש ספק אם יפלו על פניהם, יותר טוב שלא ליפול, דנפילת אפים רשות, ואם לא יפול אין בכך כלום. כמו כן בעניין אי אמירת תחנון ביום זה.

סדרי יום הזכרון ויום העצמאות הלכה למעשה

- א. מוצ"ש ויום א' ד' אייר - לא מתקיימים טקסי זכרון.
- ב. ליל ב' ויום ב' ה' אייר - יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל. אין אומרים בו תחנון.
- ג. ליל ג' ויום ג' ו' אייר - יום העצמאות. חגיגות וטקסים ממלכתיים. תפילות חגיגות כבכל שנה, אמירת הלל ופיוטים.

[למאגר](#)Yeshiva.org.il

השיעור הועבר בתאריך כ' בשבט תשס"ד